

OBSAH

Obsah	3
Přemluva	9
Úvod	11
1. Nebezpečné chemické látky	9
1.1 Úvod	9
1.2 Nakládání s chemickými látkami a přípravky	12
1.3 Označování chemických látek a přípravků.....	14
1.3.1 Kódové označení látek a přípravků pro účely přepravy.....	14
1.3.2 Výstražné symboly nebezpečnosti.....	19
1.3.3 Informace o rizicích a o bezpečném zacházení s chemickými látkami a přípravky	20
1.4 Nebezpečné chemické látky v pracovním prostředí	21
1.4.1 Použití chemických látek a rizika práce s nimi.....	21
1.4.2 Průmyslově vyráběné nebo používané nebezpečné látky	25
1.4.3 Chemické látky v pracovním ovzduší	30
1.4.4 Nebezpečné látky v technických zařízeních	37
1.5 Přeprava nebezpečných látek a materiálů	40
1.5.1 Mezinárodní dohody o přepravě nebezpečných věcí.....	40
1.5.2 Silniční přeprava	41
1.5.3 Železniční přeprava.....	43
1.5.4 Lodní přeprava	46
1.5.5 Letecká přeprava.....	48
1.5.6 Přepravní jednotky určené pro přepravu nebezpečných věcí ...	50
1.5.7 Povinnosti jednotlivých účastníků přepravy nebezpečných věcí	62
1.5.8 Přepravní doklady	66
1.5.9 Přeprava nebezpečných odpadů.....	68

1.5.10	Riziko úniku nebezpečných kapalných a plyných látek během přepravy	70
1.6	Nařízení REACH	73
1.6.1	Systém REACH a jeho hlavní prvky.....	73
1.6.2	Časový průběh zavádění REACH	79
1.6.3	Hlavní úlohy a povinnosti zúčastněných stran	80
1.6.4	Obsah příloh nařízení REACH	81
1.6.5	Způsob realizace nařízení.....	83
1.7	Globální harmonizovaný systém (GHS)	89
1.7.1	Systém GHS a jeho hlavní prvky	89
1.7.2	Třídy nebezpečnosti.....	93
1.7.3	Pravidla pro klasifikaci látek	93
1.7.4	Obsah příloh nařízení GHS	96
1.7.5	Změny plynoucí ze zavedení GHS.....	97
1.8	Toxikologické vlastnosti chemických látek.....	101
1.8.1	Toxicita chemických látek a následky jejich expozice	101
1.8.2	Vztah dávky a účinku.....	102
1.8.3	Klasifikace toxicity	107
1.8.4	Biochemické procesy spojené s interakcí toxických látek s organismem.....	109
1.8.5	Klinické projevy intoxikace.....	114
1.8.6	Akutní a chronické otravy vznikající následkem profesionální expozice	117
1.9	Zdroje informací o vlastnostech chemických látek a výrobků.....	120
1.9.1	Bezpečnostní listy výrobků uváděných na trh.....	120
1.9.2	Všeobecné informace o vlastnostech chemických látek	122
1.9.3	Vybrané softwarové databáze chemických látek	123
1.9.4	NIOSH Pocket Guide to Chemical Hazards.....	128
2.	Radioaktivní materiály.....	134
2.1	Radionuklidy	134

2.1.1	Radioaktivní rozpad	134
2.1.2	Přirozené radionuklidy netvořící řady	135
2.1.3	Přirozené radionuklidy tvořící řady	135
2.2	Základní informace o vybraných radionuklidech a o jejich praktickém využití	137
2.2.1	Uran	137
2.2.2	Thorium	139
2.2.3	Plutonium	140
2.2.4	Radon	140
2.2.5	Kobalt – 60	140
2.2.6	Produkty štěpení jaderného paliva	141
2.3	Biologické účinky radioaktivních látek a ionizujícího záření	142
2.3.1	Kontaminace radioaktivní látkou	142
2.3.2	Toxické a radiotoxické účinky	143
2.3.3	Účinky záření	146
2.3.4	Reparační procesy v organismu	157
2.4	Radiační ochrana a posouzení přijatelnosti expozice	158
2.4.1	Principy radiační ochrany	158
2.4.2	Dávkové limity	160
2.4.3	Základní způsoby ochrany před zářením	162
2.5	Pracoviště se zářením	164
2.5.1	Kategorizace pracovišť se zářením	164
2.5.2	Sledované a kontrolované pásmo	166
2.5.3	Postup při řešení radiační nehody	168
3.	Aerosoly	172
3.1	Atmosférický aerosol	172
3.2	Vznik aerosolů a oblaků	174
3.3	Fyzikální a chemické charakteristiky aerosolů	177
3.3.1	Chemické složení aerosolů	177
3.3.2	Velikosti částic a jejich koncentrace	179

3.3.3	Vyjadřování kvalitativních charakteristik aerosolu	181
3.3.4	Fyzikální vlastnosti částic	192
3.4	Procesy probíhající v disperzním prostředí	194
3.4.1	Agregace částic	194
3.4.2	Sedimentace aerosolů	195
3.4.3	Emisní tok částic a depozice	202
3.4.4	Resuspenze částic aerosolu	210
3.4.5	Reaktivita aerosolů a jejich chemismus	212
3.5	Oblaky	213
3.5.1	Oblačné kapičky	213
3.5.2	Ledové krystalky	214
3.6	Aerosoly v pracovním prostředí	214
3.6.1	Usazování prachů v pracovním prostředí	218
3.6.2	Výbušnost aerosolů a protivýbuchová prevence	219
3.7	Aerosoly vznikající při průmyslových haváriích	223
3.8	Městský aerosol	224
3.9	Radioaktivní aerosoly	225
3.9.1	Podstata a základní vlastnosti	225
3.9.2	Přirozené radioaktivní aerosoly	226
3.9.3	Umělé radioaktivní aerosoly	228
3.10	Toxikologické vlastnosti aerosolů	229
3.10.1	Nebezpečné vlastnosti malých částic	229
3.10.2	Respirační systém	233
3.10.3	Vstup aerosolu do dýchacího ústrojí	236
3.10.4	Depozice aerosolu v dýchacím systému	239
3.10.5	Biologické vlastnosti aerosolu	246
3.10.6	Interakce aerosolových částic s organismem	249
3.10.7	Následky expozice aerosolům	251

Přílohy.....257

P-1: Seznam povolených číselných kombinací pro Kemlerovy kódy.....257

P-2: Znění R- a S-vět podle Vyhlášky č. 232/2004 Sb. 259

P-3: Označení bezpečnostních pokynů podle GHS 265

P-4: Klasifikace jednotlivých skupin látek podle GHS a jejich označování
na štítcích 271

P-5: Návod pro použití toxikologické databáze NIOSH Pocket Guide to
Chemical Hazards 319